

PROGRAMMA VAN MAATREGELEN BIJ

ARCHEBO-RAPPORT 2023C376

PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

DIEST – JOZEF VANZEERSTRAAT

J. CLAESEN, N. GEELEN, D. WIJNS,

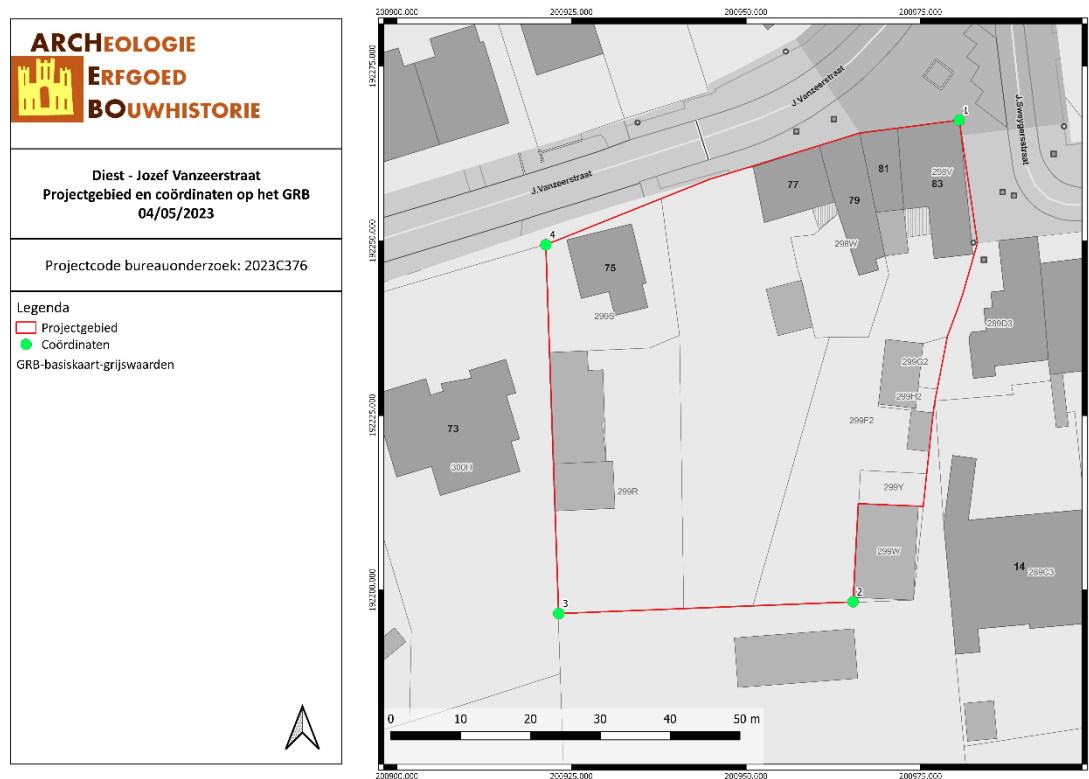
MEI 2023

PROJECTCODE BUREAUONDERZOEK 2023C376

1 ALGEMEEN

Administratieve gegevens / Technische Fiche

Onderzoek:	Programma van maatregelen. Diest, Deurne Jozef Vanzeerstraat.		
Opdrachtnemer:	ARCHEBO bvba Merelnest 5 3470 Kortenkaken		
Projectleiding:	Jan Claesen		
Erkend archeoloog:	OE/ERK/Archeoloog/2015/00014		
Locatie:	Vlaams-Brabant, Diest, Deurne, Jozef Vanzeerstraat		
Coördinaten :	1	X	200980,529
		Y	192267,295
	2	X	200965,308
		Y	192198,342
	3	X	200923,160
		Y	192196,654
	4	X	200921,322
		Y	192249,446
Kadastrale percelen:	Diest, afdeling 6/ Deurne, sectie B, n° 298R, 298T, 298V, 298W, 299Y, 299F, 299G2, 299H2, 299S en 299R.		

Figuur 1: Situering van het projectgebied op de GRB-kaart. (Geopunt, 2023).

2 PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

Het programma van maatregelen geeft een gemotiveerd advies over het al dan niet moeten nemen van maatregelen voor de omgang met archeologisch erfgoed bij bodemingrepen. Het beschrijft de aard van deze maatregelen en de uitvoeringswijze van de eventuele maatregelen.

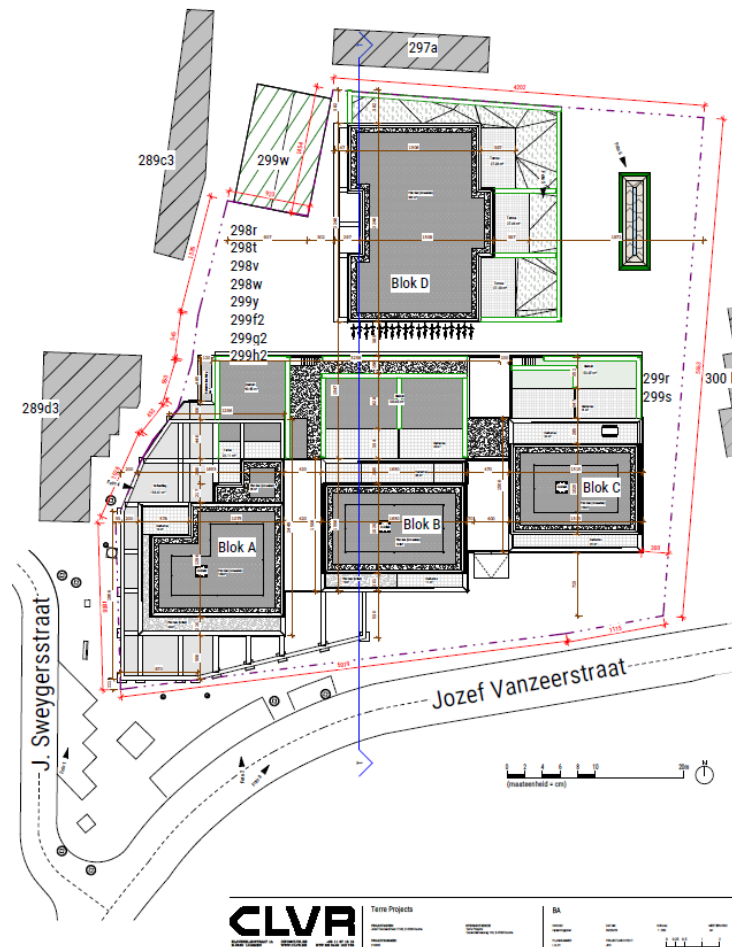
Aanleiding van het vooronderzoek

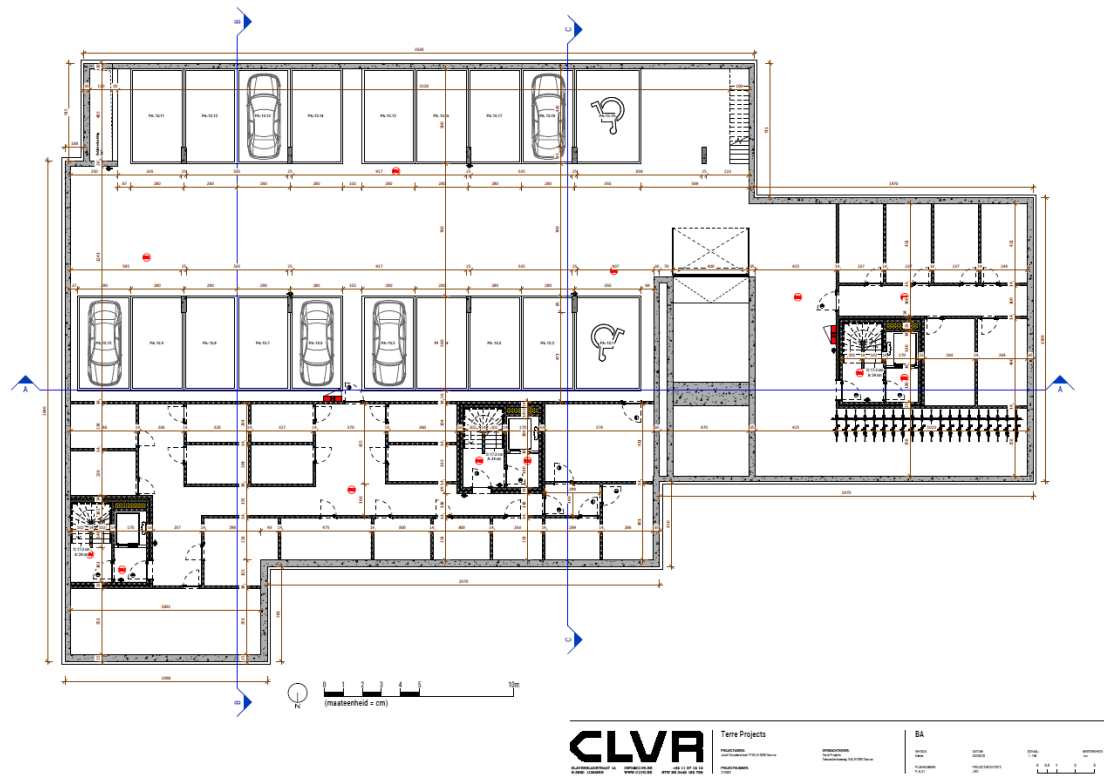
Naar aanleiding van een aanvraag tot stedenbouwkundige vergunning heeft ARCHEBO bvba een archeologienota opgemaakt voor een projectgebied aan de Jozef Vanzeerstraat te Deurne bij Diest (Vlaams Brabant). Binnen het projectgebied zullen er 19 appartementen gebouwd worden verdeeld over vier blokken namelijk de blokken A tot en met D. De blokken A, B, C, liggen vooraan aan de straatzijde en worden volledig onderkelderd (3,50 à 4,00 meter uitgraafdiepte). Blok D dat achter de blokken A,B, en C ligt, wordt niet onderkelderd en heeft een fundering op volle grond met uitgegraven funderingen (uitgraafdiepte ongeveer 1,00 meter). Voor de bouw van deze appartementen zullen de bestaande gebouwen op het terrein gesloopt worden.

Het geheel zal voorzien worden van de nodige rioleringen, nutsvoorzieningen, verplichte regenwaterputten evenals wegenis etc....**Het projectgebied heeft een oppervlakte van ca. 3376 m².**

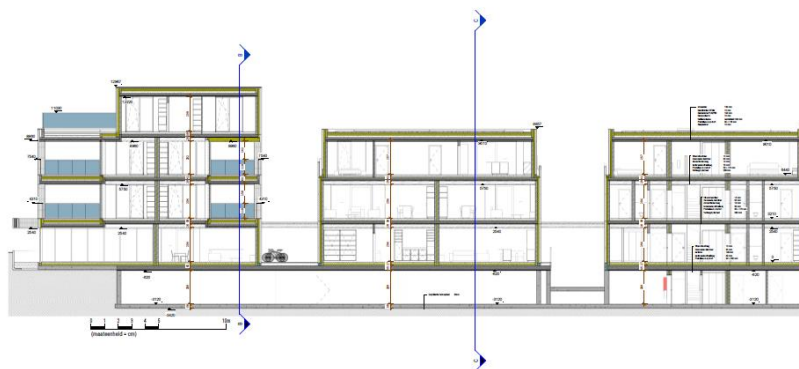

Figuur 2: Inplantingsplan met summiere weergave van bestaande gebouwen (gearceerde delen) . (Opdrachtgever, 2023).

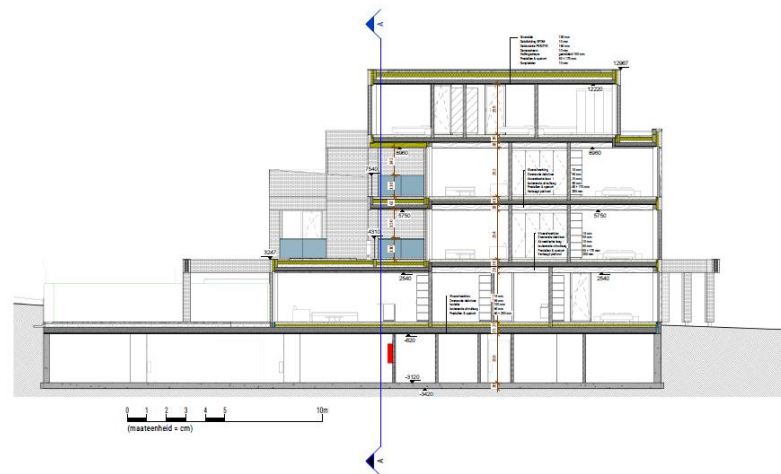

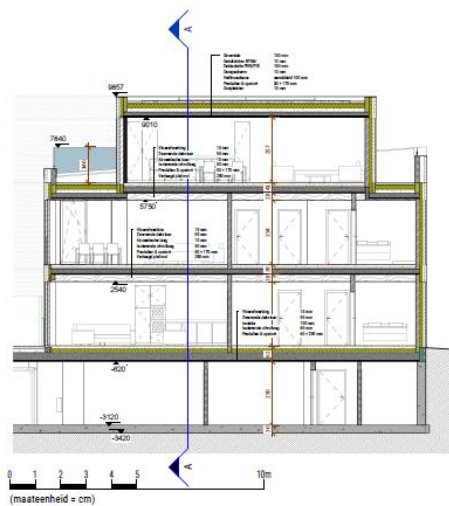
Figuur 4: Kelderplan van de nieuwe toestand. Blokken A,B en C. (Opdrachtgever, 2023).

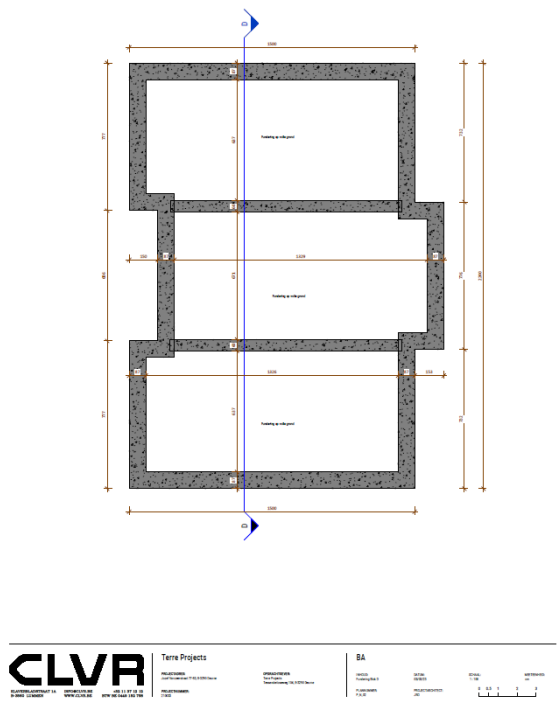
Figuur 5: Sede AA van de blokken A,B en C. (Opdrachtgever, 2023).

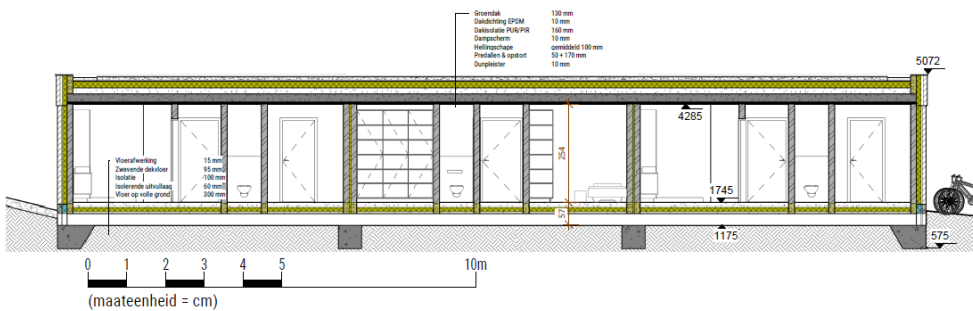
Figuur 6: Snede BB van de blokken A,B en C. (Opdrachtgever, 2023).

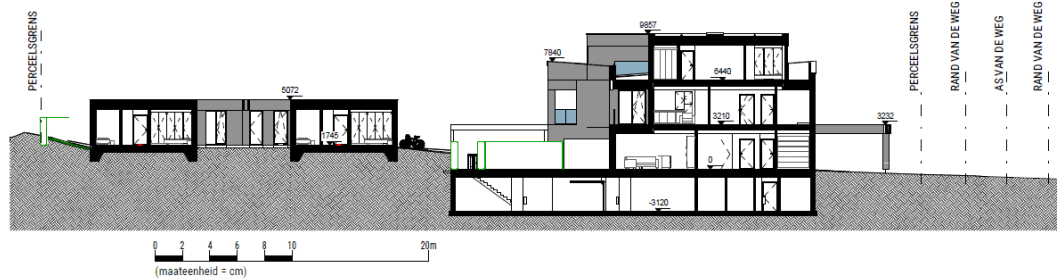
Figuur 7: Snede CC van de blokken A,B en C. (Opdrachtgever, 2023).

Figuur 8: Fundering op volle grond van blok D. (Opdrachtgever, 2023).

Figuur 9: Sneede DD van blok D met weergave van de funderingen. (Opdrachtgever, 2023).

CLVR
CLAVIERBLADSTRAAT 1A
35-35000 LUNEN
OPDRACHTGEVER
WWW.CLVR.NL
+31 (0) 15 15 15 15
STW 000 000 000 000

Terre Projects

PROJECTNAAM:
Jozef Vanzeerstraat 1A, 35-35000 Lunen
PROJECTNUMMER:
2023
OPDRACHTGEVER:
Terre Projects
Terreprojecten.nl, 35-35000 Lunen

BA

WISSEL:
Terre Projects
PLANNING:
J.A.P.
DATE:
03/03/23
SCALE:
1:200
WESTINGHOE:
0
0 1 2 3 4 5

Figuur 10: Terreinsnede met links blok D en rechts de onderkelderde blokken A,B en C (Opdrachtgever, 2023).

Figuur 11: Situering van het projectgebied op de luchtfoto van 2022. (Geopunt, 2023)

Resultaten van het bureauonderzoek

Voor het bureauonderzoek werd gebruik gemaakt van zo veel mogelijk beschikbare bodemkaarten, geologische kaarten, historische kaarten en archeologische gegevens.

Aan de hand van het historisch cartografisch onderzoek en de studie van kaartmateriaal uit de 20ste en 21ste eeuw aangevuld met luchtfoto's van het projectgebied kon aangetoond worden dat het projectgebied minstens reeds **bebouwd** was **sinds de tweede helft der 18de eeuw**. Deze bebouwing concentreerde zich lange tijd op de NO hoek van het projectgebied. Hierbij bleef het terrein bebouwd waarbij in de tweede helft

van de 20ste eeuw er duidelijk een toename van het aantal gebouwen op het projectgebied kon vastgesteld worden en dit tussen 1939 en 2000/2003. Nadien is er een gebouw verdwenen op het centrale deel van het projectgebied. De **NO-hoek** van het projectgebied is in ieder geval **sinds de tweede helft der 18de eeuw permanent bebouwd geweest**.

Binnen het projectgebied zelf zijn er geen CAI-locaties gekend; binnen het buffergebied van 1000 meter komen er drie CAI-locaties voor. Voor de **Nieuwe en Nieuwste Tijd** zijn dit **CAI 150752** en **CAI 220341**. Verder is er ook nog een **gemengde CAI-locatie** namelijk **CAI 1720**.(steentijd en middeleeuwen).

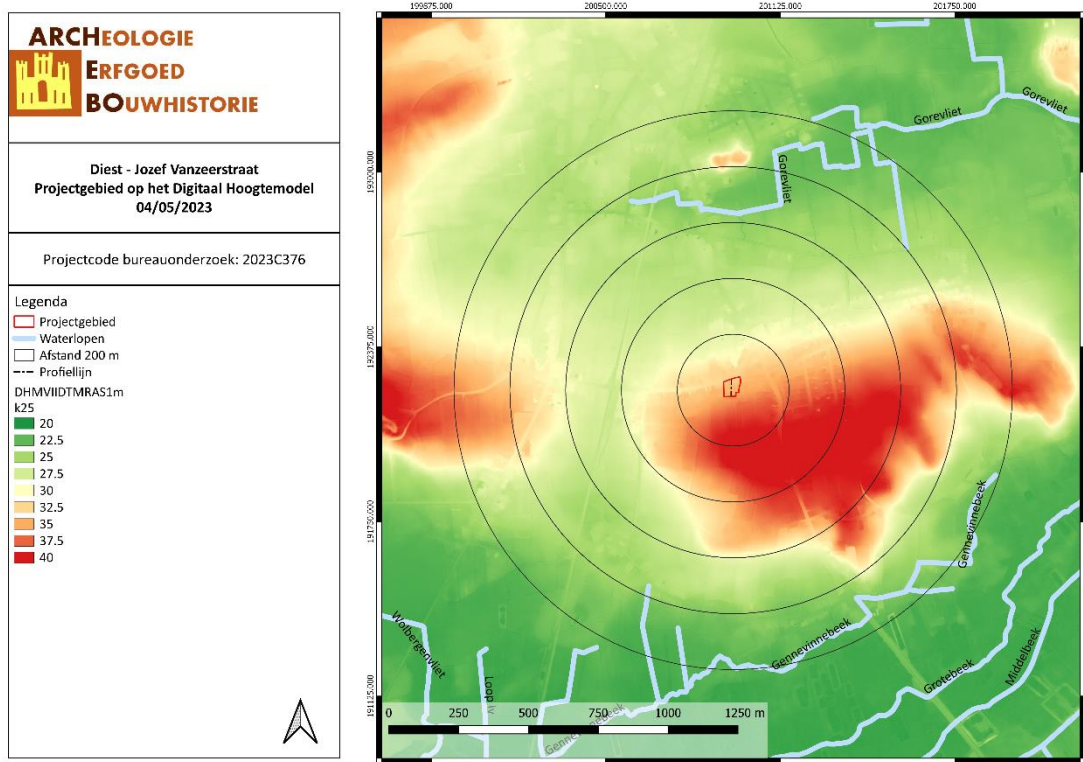
Er vallen inzake de **CAI-locaties niet echt conclusies te trekken noch enige tendensen vast te stellen**. Er zijn wat middeleeuwse aanduidingen, wat aanduidingen uit de Nieuwe tijd en wat aanduidingen uit de steentijd. Een ding is wel duidelijk: de **regio** rond het **projectgebied** is **niet echt onderzocht** en is dus een archeologisch blinde vlek. **Er valt dus wel heel wat kenniswinst te rapen**.

Volgens de bodemkaart van Vlaanderen valt het projectgebied volledig binnen het **bodemtype OB**. Het betreft hier een **bebouwde zone**. Ten Z en W van het projectgebied bevindt zich een **wScfc- bodem. w-Scfc- bodems**. zijn matig droge lemige zandgronden met een weinig duidelijke humus en / of ijzer b horizont met geelachtig of groenachtig materiaal en met een klei-zandsubstraat beginnend op geringe diepte (20-80 cm).

Op ca. **600 meter ten N** van het projectgebied loopt de **“Gorevliet”**, een waterloop die **deels natuurlijk is** maar **ten noorden** van het projectgebied **duidelijk door de mens werd aangelegd** en op ca. **970 meter ten Z** van het projectgebied loopt de **“Gennevinnebeek”** Kortom het **projectgebied** ligt **zeer ver van een natuurlijke waterloop** waardoor de kans op **aanwezigheid** van tijdelijke **steentijkampementen** minimaal is.

Het projectgebied ligt tussen de 33,3 m. en de 35,5 m. boven de zeespiegel met een afhelling naar het noorden toe. Ook deze **op het noorden gerichte helling** is **weinig favorabel** inzake de aanwezigheid van een **steentijkampement**.

Kortom er is slechts een **uiterst geringe kans** (mogelijk zelfs verwaarloosbaar) op het **aantreffen van een tijdelijk steentijkampement**.

Figuur 12: Projectgebied op het Digitaal Hoogtemodel (Geopunt, 2023.).

Gemotiveerd advies

Het gemotiveerd advies is gebaseerd op het verslag van resultaten van het vooronderzoek. De vaststellingen over de aan- of afwezigheid van archeologische sites en hun aard worden geconfronteerd met de door de initiatiefnemer voorgenomen bodemingrepen. Op basis van deze confrontatie motiveert het advies of er maatregelen nodig zijn, welke deze zijn, en wat hun uitvoeringswijze is.

Het uitgevoerde vooronderzoek is volledig. Alle relevante beschikbare bronnen zijn geraadpleegd. Tot op heden werd enkel een bureauonderzoek uitgevoerd.

Aan de hand van het historisch cartografisch onderzoek en de studie van kaartmateriaal uit de 20ste en 21ste eeuw aangevuld met luchtfoto's van het projectgebied kon aangetoond worden dat het projectgebied minstens reeds **bebouwd** was **sinds de tweede helft der 18de eeuw**. Deze bebouwing concentreerde zich lange tijd op de NO hoek van het projectgebied. Hierbij bleef het terrein bebouwd waarbij in de tweede helft van de 20ste eeuw er duidelijk een toename van het aantal gebouwen op het projectgebied kon vastgesteld worden en dit tussen 1939 en 2000/2003. Nadien is er een gebouw verdwenen op het centrale deel van het projectgebied. De **NO-hoek** van het projectgebied is in ieder geval **sinds de tweede helft der 18de eeuw permanent bebouwd geweest**.

Volgens de bodemkaart van Vlaanderen valt het projectgebied volledig binnen het **bodemtype OB**. Het betreft hier een **bebouwde zone**. Ten Z en W van het projectgebied bevindt zich een **wScfc- bodem. w-Scfc- bodems**. zijn matig droge lemige zandgronden met een weinig duidelijke humus en / of ijzer b horizont met geelachtig of groenachtig materiaal en met een klei-zandsubstraat beginnend op geringe diepte (20-80 cm).

Een **proefsleuvenonderzoek** is dus **zinnig** en biedt de kans om het **bodemprofiel te bestuderen** en zo nodig profielputten aan te leggen waardoor een **boring weinig zin** heeft.

Een **proefsleuvenonderzoek** is aangewezen. Het projectgebied kan immers waardevolle archeologische resten vanaf de Steentijd bevatten. Hierbij handelt het vermoedelijk om artefactvondsten uit de Steentijden en/of grondsporen en artefacten, gelinkt aan agrarische bewoning of activiteit uit de Metaaltijden tot Nieuwe Tijd / Nieuwste Tijd

Indien er tijdens het proefsleuvenonderzoek archeologische waardevolle sporen worden aangetroffen, kan dit onderzoek gevolgd worden door een eventuele **opgraving**.

Randvoorwaarden

Het betreft een uitgesteld onderzoek aangezien er nog geen zekerheid is inzake het verkrijgen van een stedenbouwkundige vergunning. **De sloop onder het maaiveld dient te gebeuren onder begeleiding van een erkend archeoloog. Bomen en struiken mogen tot tegen het maaiveld afgezaagd worden. De wortels dienen verwijderd te worden onder begeleiding van een erkend archeoloog.**

Onderzoeksstrategie, onderzoeksmethode & technieken

a) Onderzoeksmethode

Er wordt geopteerd voor een proefsleuvenonderzoek om voor een volledige evaluatie van het projectgebied te zorgen.

- Is het **MOGELIJK** deze methode toe te passen op het terrein? Ja.
- Is het **NUTTIG** deze methode toe te passen op het terrein? Ja
- Is het overdreven **SCHADELIJK** voor het bodemarchief deze methode toe te passen op dit terrein? Neen.
- Is het **NOODZAKELIJK** deze methode toe te passen op dit terrein (kosten-batenanalyse)? Ja.

b) Onderzoekstechnieken

Er dient een **proefsleuvenonderzoek** plaats te vinden. Het doel van een proefsleuvenonderzoek is het **evalueren van de archeologische waarde op het gehele terrein** door een beperkt maar statistisch representatief deel van dat terrein op te graven. Dit gebeurt door middel van een minimum aan destructie van het archeologisch erfgoed.

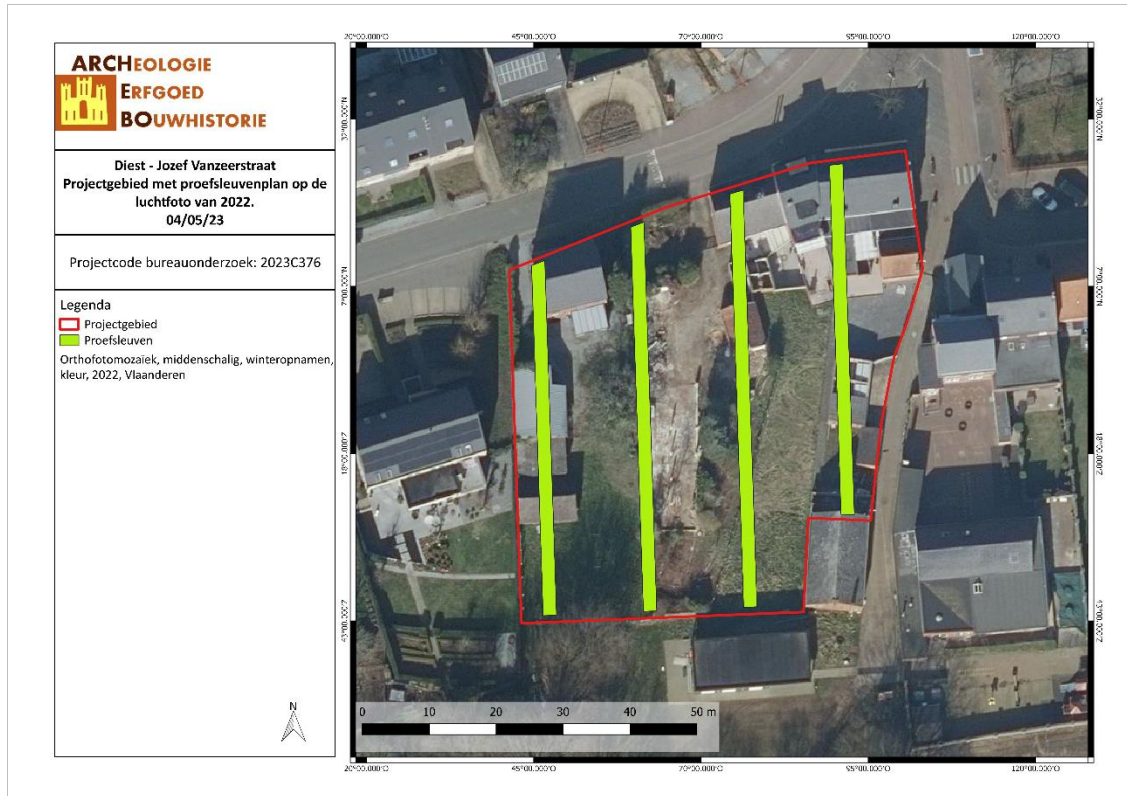
Om een dekingspercentage te bereiken van ongeveer 10% wordt aangeraden te werken met proefsleuven van 2 meter breed met een maximale tussenafstand van 15 meter. Deze proefsleuven worden aangelegd d.m.v. een kraan met een 2m brede, platte kraanbak. Kijkvensters dienen steeds aangelegd te worden, ook als er geen sporen worden aangetroffen en dienen dan om de schijnbare afwezigheid van de sporen te verifiëren. De zijden van de kijkvensters meten maximaal de afstand tussen twee sleuven. Met de kijkvensters of dwarssleuven kan een dekingspercentage van 12,5% bereikt worden, wat wenselijk is voor degelijke uitspraken over het geheel van het terrein. Indien hiervan wordt afgeweken, wordt dit eveneens beargumenteerd.

De volgende onderzoeksvragen moeten met dit onderzoek minimaal beantwoord worden:

- *In hoeverre is de bodemopbouw intact, dan wel verstoord?*
- *Welke zijn de waargenomen horizonten, beschrijving + duiding?*
- *Op welke dieptes bevinden zich relevante archeologische niveaus?*
- *Waardoor kan het ontbreken van een horizont verklaard worden? Zijn er tekenen van erosie?*
- *Wat is de relatie tussen de bodem en de landschappelijke context (landschap algemeen, geomorfologie, ...)?*
- *Zijn er sporen aanwezig? Zo ja,*
 - o *Geef een beknopte omschrijving.*
 - o *Zijn de sporen natuurlijk of antropogeen?*
 - o *Hoe is de bewaringstoestand van de sporen?*
 - o *Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren?*
 - o *Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?*
 - o *Kan op basis van het sporenbestand in de proefsleuven een uitspraak worden gedaan over de aard en omvang van occupatie?*
- *Werd er een waardevolle archeologische vindplaats vastgesteld? Zo ja,*
 - o *Kunnen archeologische vindplaatsen in tijd, ruimte en functie afgebakend worden (incl. de argumentatie)?*
 - o *Wat is de vastgestelde en verwachte bewaringstoestand van elke archeologische vindplaats?*
 - o *Wat is de waarde van elke vastgestelde archeologische vindplaats?*

- Wat is de potentiële impact van de geplande ruimtelijke ontwikkeling op de waardevolle archeologische vindplaatsen?
- Is er vervolgonderzoek noodzakelijk?

Tijdens het **proefsleuvenonderzoek** dient de nodige aandacht te gaan naar de **bodemopbouw** in het plangebied. Tevens dient het aangelegde vlak alsook de storthopen met een metaaldetector op signalen gecontroleerd te worden. De proefsleuven worden zo ingeplant dat ze: verspreid over het projectgebied liggen en dwars liggen op de helling.

Figuur 13: Projectgebied met proefsleuvenplan op de luchtfoto van 2022. (ARCHEBO bvba, 2023)

Het onderzoeksdoel is bereikt wanneer op basis van het vooronderzoek met ingreep in de bodem een voldoende gefundeerde uitspraak kan worden gedaan over de aard, omvang en behoudenswaardigheid van de archeologische waarden in het plangebied en wanneer een eenduidig advies kan worden gegeven voor vrijgave van het terrein, een opgraving of behoud in situ. Om te bepalen of het onderzoeksdoel is bereikt, gebruikt de erkende archeoloog de volgende criteria:

1. Oppervlaktecriterium

Aangezien het principe van het voorgestelde proefsleuvenonderzoek gebaseerd is op een statistische manier van werken is het van belang dat een voldoende ruime dekking wordt verkregen. Bovendien is het van belang dat de spreiding van de sleuven over het hele terrein gewaarborgd wordt zodat uitspraken kunnen worden gedaan over het hele terrein.

2. Inhoudelijke evaluatie

De erkende archeoloog moet eventueel aanwezige archeologische waarden voldoende onderzoeken zodat uitspraken kunnen worden gedaan over onder meer datering, interpretatie en onderlinge samenhang van sporen.

3. Ruimtelijke evaluatie

De erkende archeoloog moet eventueel aanwezige archeologische waarden zodanig onderzoeken dat hij een uitspraak kan doen over de ruimtelijke spreiding van één of meerdere archeologische vindplaatsen in het plangebied.

Voorziene afwijkingen ten aanzien van de Code van Goede Praktijk

Er zijn geen afwijkingen ten aanzien van de Code van Goede Praktijk die voor aanvang van het onderzoek met ingreep in de bodem reeds voorzien zijn.

3 FIGURENLIJST

Figuur 1: Situering van het projectgebied op de GRB-kaart. (Geopunt, 2023).	2
Figuur 2: Inplantingsplan met summiere weergave van bestaande gebouwen (gearceerde delen) . (Opdrachtgever, 2023).	3
Figuur 3: Inplantingsplan van de nieuwe toestand. (Opdrachtgever, 2023).	4
Figuur 4: Kelderplan van de nieuwe toestand. Blokken A,B en C. (Opdrachtgever, 2023).	5
Figuur 5: Snede AA van de blokken A,B en C. (Opdrachtgever, 2023).	5
Figuur 6: Snede BB van de blokken A,B en C. (Opdrachtgever, 2023).	6
Figuur 7: Snede CC van de blokken A,B en C. (Opdrachtgever, 2023).	6
Figuur 8: Fundering op volle grond van blok D. (Opdrachtgever, 2023).	7
Figuur 9: Snede DD van blok D met weergave van de funderingen. (Opdrachtgever, 2023).	7
Figuur 10: Terreinsnede met links blok D en rechts de onderkelderde blokken A,B en C (Opdrachtgever, 2023).	8
Figuur 11: Situering van het projectgebied op de luchtfoto van 2022. (Geopunt, 2023)	8
Figuur 12: Projectgebied op het Digitaal Hoogtemodel (Geopunt, 2023.).	10
Figuur 13: Projectgebied met proefsleuvenplan op de luchtfoto van 2022. (ARCHEBO bvba, 2023)	13